

ПРОМЕНИ В ЗАКОНИ И ПОДЗАКОНОВИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ:

- Закон за изменени и допълнение на Закона за държавния бюджет на Република България за 2022
- Постановление № 122 от 9 юни 2022 г. за изменение и допълнение на Наредба за пенсиите и осигурителния стаж
- Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт

ПРАВНИ ПРОЦЕДУРИ:

- Подаване на Годишен финансов отчет
 - Документи
 - Процедура
 - Срокове

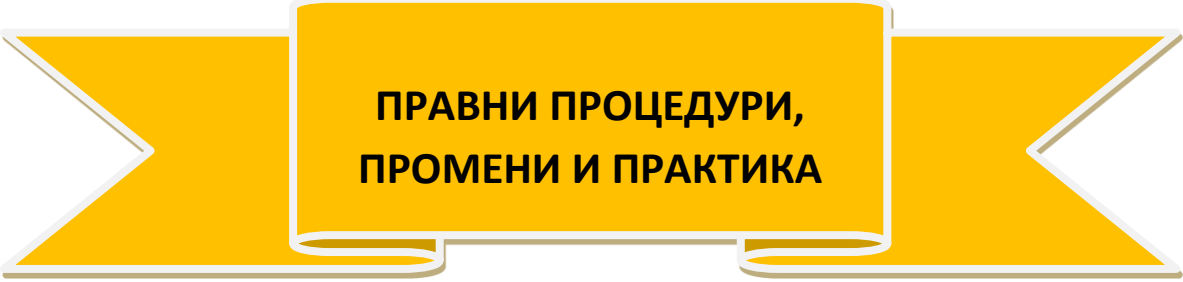
ЗАКОНОПРОЕКТИ:

- Закона за данък върху добавена стойност
- Кодекс на труда
- Закон за обществени поръчки
- Закона за собствеността и ползването на земеделски земи
- Държавната агенция по вписвания

СЪДЕБНА ПРАКТИКА:

ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ № 5/2022 г. на ВКС по т.д. № 5 от 2019 г., ОСГТК

ПРАВНИ ПРОЦЕДУРИ, ПРОМЕНИ И ПРАКТИКА

Уважаеми читатели,

Имаме удоволствието да Ви представим втория брой на е-бюлетин „Правни процедури, промени и практика“ с периодичност на всеки три месеца.

Целите, които си поставяме са да Ви информираме за актуалните законодателни промени и специфичните особености по прилагане на закони и процедурни действия по спазването им. В тази връзка основните рубрики, които поддържаме са насочени към:

- Кратък и обобщен преглед по последно приетите закони и подзаконови нормативни актове и техните изменения и допълнения, които са от значение за кооперативните организации.
- Поглед на основни правни процедури, свързани с дейността и задълженията на кооперативните организации, във връзка с развиваната от тях дейност.
- Актуална информация относно внесени в Народното събрание предложения за изменения и/или допълнения на закони и подзаконови нормативни актове.
- Важна съдебна практика по актуални въпроси, засягащи кооперативния живот, както и интересни казуси и решения във връзка с отправени към нас запитвания.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ за 2022 г.

С обнародвания в Държавен вестник, бр. 52 от 05.07.2022 г. Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г., са въведени промени в Закона за данък върху добавената стойност, които ще са в сила от **09.07.2022 г.** и са свързани с данъчната ставка.

Намалена ставка от 9 % се прилага до 31.12.2022 г. за следните доставки:

1. доставка на услуги за използване на спортни съоръжения.
2. доставка на обща туристическа услуга, както и екскурзии, организирани от туристически оператори и агенти със случаен автобусен превоз.
3. доставка на храни, подходящи за бебета или за малки деца.
4. доставка на бебешки пелени и подобни бебешки хигиенни артикули.
5. доставка на книги на физически носител или по електронен път, или и двете, включително учебници, познавателни книжки, учебни комплекти, детски книги с илюстрации, за рисуване или оцветяване, печатни или ръкописни нотни издания.
6. доставка на ресторантьорски и кетъринг услуги – приготвена или неприготвена храна, включително доставка на храна за къщи.

Нулева ставка, която се прилага до 01.07.2023 г. за следните доставки:

1. доставка на хляб, който се получава от смесване на пшеничено брашно или друга зърнена култура, самостоятелно или в комбинация, и вода, с или без добавяне на сол, втасало с помощта на хлебна мая или закваска, и технологични добавки (при необходимост).
2. доставка на брашно, получено от смилането на хлебна пшеница, което е годно за производство на хляб и хлебни продукти.

Новото е, че отпада правото за прилагане на намалена ставка за ресторантьорски и кетъринг услуги при продажба на бира и вино, за които от 09.07.2022 г. се прилага 20 % ставка.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 122 ОТ 9 ЮНИ 2022 г. за изменение и допълнение на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС от 2000 г.

С обнародването в Държавен вестник на 14.06.2022 г. Постановление, което влизат в сила от 25.12.2021 г. е прието, че размерът на пенсията за осигурителен стаж и възраст се определя като доходът, от който се изчислява пенсията се умножи с процент, като съответната пропорционална част от този процент за месеците осигурителен стаж се определя, както следва:

1 месец	0,113
2 месец	0,225
3 месец	0,338
4 месец	0,450
5 месец	0,563
6 месец	0,675
7 месец	0,788
8 месец	0,900
9 месец	1,013
10 месец	1,125
11 месец	1,238
12 месец	1,350

При изчисляване размера на пенсията за инвалидност поради трудова злополука и професионална болест, за лица с трайно намалена работоспособност, коефициентите са както следва:

над 90 на сто	0,5056
от 71 до 90 на сто	0,4424
50 до 70,99 на сто	0,3792

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

Законът за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт е приет от 47-ото Народно събрание на 14 април 2022 г. С влизането му в сила, считано от 20 юли 2022 г., Специализираният наказателен съд, Апелативният специализиран наказателен съд, Специализираната прокуратура и Апелативната специализирана прокуратура се закриват.

Сред мотивите за приемане на закона е посочено, че за десетгодишния срок на своето действие специализираните наказателни съдилища и съответните им прокуратури не са постигнали заложените със създаването им през 2011 г. цели.

Фирмите, които са извършвали стопанска дейност **през 2021 г.**, трябва да публикуват годишните финансови отчети и годишните доклади за дейността, приети от Общите събрания, в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел към Агенция по вписвания, като това задължение имат и едноличните търговци, които подлежат на задължителен независим финансов одит.

Необходими документи за подаване на финансов отчет и годишен доклад за дейността:

1. Заявление за обявяване на годишен финансов отчет и годишен доклад за дейността, по образец - приложение Г2 (Заявление Г2)
2. Годишен финансов отчет, подписан от съставителя и ръководителя на предприятието, съгласно изискванията на Закона за счетоводството
3. Годишен доклад за дейността (микро и малките предприятия, които не подлежат на задължителен независим финансов одит, могат да не изготвят такъв доклад, при условия че информацията относно придобиването на собствените им акции, изисквана от чл. 187д от ТЗ, е оповестена в приложението към годишния финансов отчет или в бележка под линията към счетоводния баланс.
4. Доклад на регистриран одитор, когато такъв се изисква
5. Декларация по чл. 13, ал. 4 от ЗТРРЮЛНЦ относно истинността на заявените за вписване обстоятелства и приемането на представените за обявяване актове, **подписана от заявителя**
6. Пълномощно, ако заявлението не се подава лично от законния представител на съответния търговец или юридическо лице с нестопанска цел, като в този случай лицето, което подава документите **трябва** да подпише и представи декларация по чл. 13, ал. 5 от ЗТРРЮЛНЦ
7. Декларация по чл. 62а, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 от 2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (по образец)

ВАЖНО: С въведените считано от 14.03.2020 г. промени **не отпада** изискването за редовно свикване и провеждане на общо събрание, на което ГФО и годишния доклад за дейността да бъдат приети, а отпада единствено необходимостта пред Търговския регистър да се представят документи, доказващи законното свикване и провеждане на събранието (покани, списъци, протоколи и др.). Обстоятелството, че общото събрание е проведено се доказва с подписването и представянето на Декларация по чл. 62а, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 от 2007 г. – по образец.

Всички останали предприятия, които не са осъществявали дейност през отчетния период, не са задължени да публикуват ГФО и доклад за дейността. Това обстоятелство се декларира еднократно за първия отчетен период, в който не е осъществявана дейност, с декларация по образец, която се публикува в срок до **30 юни** на следващата година.

НАЧИН НА ПОДАВАНЕ:

1. Лично от представителя на юридическото лице
2. Пълномощник при подаване на хартиен носител – изисква се пълномощно **без** нотариална заверка на подписа
3. Чрез съставителя на финансовия отчет – изисква се пълномощно **с** нотариална заверка на подписа
4. Чрез адвокат – изисква се адвокатско пълномощно

МЯСТО НА ПОДАВАНЕ:

1. Търговския регистър към Агенция по вписването
2. По електронен път на официалния сайт на Търговския регистър, с електронен подпис

ВАЖНО: Документите не могат да се подават чрез куриер или по пощата.

СРОК И ТАКСА ЗА ПОДАВАНЕ:

1. До 30.09.2022 г.
2. Такса **НЕ** се дължи

ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ – (ВТОРА СЕСИЯ)

На 21.04.2022 г. в Народното събрание е внесен за обсъждане Закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност. Предвидените в законопроекта изменения касаят минималния праг на годишния облагаем оборот за „задължителна регистрация“ по ЗДДС.

1. Задължителна регистрация (чл. 96, ал. 1 ЗДДС)

Облагаем оборот за период не по-дълъг от последните 12 последователни месеца:

предложена промяна

50 000 лв. —————→ 100 000 лв.

2. Регистрация по инициатива на органа по приходите (чл. 102, ал. 4 ЗДДС)

Когато лицето е било длъжно, но не е подало заявление за регистрация в срок, се приема, че то дължи данък за облагаемите доставки, с които надхвърля облагаемия оборот от:

предложена промяна

50 000 лв. —————→ 100 000 лв.

3. Условия за отложено начисляване на данък при внос (чл. 167а, т. 2 ЗДДС)

Отложено начисляване на данък при внос може да се прилага, когато всяка декларирана в митническия документ стока е с митническа стойност:

предложена промяна

50 000 лв. —————→ 100 000 лв.

ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА КОДЕКСА НА ТРУДА – (ВТОРА СЕСИЯ)

На 15.04.2022 г. в Народното събрание е внесен за обсъждане законопроект за изменение и допълнение на Кодекса труда. Посочените от вносителите на законопроекта цели са да се осигури подкрепа на родители и настойници/попечители за дейности, пряко свързани с нуждите на едно дете. Предложеното законодателно изменение е свързано с чл. 168 от Кодекса на труда, като се предлагат следните промени:

- Родител с едно дете до 18-годишна възраст да има право на един ден допълнителен платен годишен отпуск (Досега това беше предвидено само за родители с две или повече деца).
- Да отпадне изискването правото на допълнителен платен годишен отпуск да е уредено в колективен трудов договор, както е към настоящия момент.
- Този отпуск да може да се ползва и от бащата, настойник или попечител.

На 02.06.2022 г. в Народното събрание е внесен за обсъждане и друг законопроект за изменение и допълнение на Кодекса труда (КТ). Основните изменения, които са предложени са:

- Намалява се срокът, в който работодателят при изменени на трудовото правоотношение, е длъжен да предостави на работника или служителя необходимата писмена информация, съдържаща данни за извършените промени. Към момента този срок е 1 месец, а предложението е това да става най-късно до влизането в сила на изменението.
- Когато трудовият договор е сключен за срок по-кратък от 1 година срокът за изпитване не може да е по-дълъг от 1 месец.

- Ново задължение на работодателя ще бъде и да предостави информация на служителя при постъпването му на работа, относно условията и реда за прекратяване на трудовия договор и за осигурявани от работодателя обучения, свързани с поддържане и повишаване на професионалната квалификация и подобряване на професионалните умения.

- Създава се на нов член – 164в „Отпуск за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от **бащата** (осиновителя)“. Чрез предложените нови разпоредби се регламентира индивидуалното право на бащата на отпуск за отглеждане на дете с гарантирано право на обезщетение за периода на ползването.

- Предлага се и промяна на чл. 167б от КТ, който да бъде със заглавие „Права на работника или служителя за съвместяване на трудовите и семейните задължения“. Предложените изменения предвиждат право за работник или служител, който е родител (осиновител) на дете до 8-годишна възраст, писмено да предложи на работодателя изменение за определено време на продължителността и разпределението на работното му време, да премине към работа от разстояние и други изменения на трудовото правоотношение, които да улеснят съвместяването на трудовите и семейните задължения. Такова право се предвижда и за работник или служител, който полага грижи за родител, дете, съпруг, брат, сестра и родител на другия съпруг или други роднини по права линия поради сериозни медицински причини.

ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ – (ТРЕТА СЕСИЯ)

Внесения в НС на 13.05.2022 г. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за обществени поръчки цели да създаде правна възможност за преодоляване на инфлационния риск чрез прилагане на обективна и справедлива индексация на стойността на изпълнени и предстоящи дейности. Промяната е разписана в чл. 116, който предвижда възможност за изменение на договор за обществена поръчка и рамково споразумение.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ: Когато договърът за обществена поръчка съдържа клауза за индексация или след сключване на договора е настъпило съществено увеличение на цените на основните стоки и материали, формиращи стойността на договора, се извършва индексация съгласно методика, която се определя с правилника за прилагане на закона.

ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СОБСТВЕНОСТТА И ПОЛЗВАНЕТО НА ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ – (ТРЕТА СЕСИЯ)

На 02.06.2022 г. в Народното събрание е внесен Законопроект за допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, съгласно който в Преходните и заключителните разпоредби се създава нов § 18: **За установяване на границите на земеделските имоти**, за които правото на възстановяване е признато с влязло в сила решение на общинската служба по земеделие в съществуващи или възстановими стари реални граници или със съдебно решение, **собствениците или техните наследници подават искане** по чл. 45д от Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи до общинската служба по земеделие по местонахождението на имота в двугодишен срок от влизане в сила на този закон. Подаденото искане от един от собствениците или наследниците ползва всички останали.

С внесения на 18.05.2022 г. в НС проект за Закон за Държавна агенция по вписванията се предвижда създаването на Държавна агенция по вписванията към Министерски съвет, която да бъде правоприменник на Агенция по вписванията към Министъра на правосъдието, Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министъра на регионалното развитие и благоустройство, Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ към Министъра на регионалното развитие и благоустройство и Централния регистър на особените залози – структура към Министерство на правосъдието. Законопроектът е отражение на нуждите на обществото от бърза и прозрачна администрация, която да предоставя услуги, адекватни на съвременните технологични постижения.

Предвижда се Държавната агенция по вписвания да отговаря за:

- Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел
- Регистър БУЛСТАТ
- Имотния регистър
- Кадастрални регистри и кадастрални карти
- Регистър на имуществените отношения на съпрузите
- Централния регистър на особените залози
- Единна система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението

Законът за задълженията и договорите (ЗЗД) регламентира подробно института на поръчителството в българското законодателство като вид обезпечение за изпълнение на задължения. С договора за поръчителство поръчителят се задължава спрямо кредитора на друго лице да отговаря за изпълнението на неговото задължение. Този договор трябва да бъде сключен в писмена форма.

Съгласно разпоредбата на чл. 147, ал. 1 ЗЗД поръчителят **остава задължен** и след падежа на главното задължение, ако кредиторът е предявил иск против длъжника в течение на **шест месеца**. Нормативната разпоредба не посочва от кога започва да тече този шестмесечен срок – от датата на падежа за всяка вноска или от настъпване на изискуемостта на целия дълг. Поради това и с оглед противоречивата съдебна практика на ВКС по този въпрос, бе постановено тълкувателно решение № 5/2022 г. на ВКС по т.д. № 5 от 2019 г.

В тълкувателното си решение Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд реши: **При уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, шестмесечният срок по чл. 147, ал. 1 ЗЗД започва да тече от настъпване на изискуемостта на целия дълг, включително в хипотеза на предсрочна изискуемост.**

Поставеният пред ОСГТК въпрос е свързан с конкретна хипотеза на прекратяване на поръчителството по реда на чл. 147, ал. 1 от ЗЗД – когато главният дълг е паричен и когато погасяването му става чрез плащането на отделни вноски с различни, предварително уговорени падежи, а отговорът му изхожда от естеството на паричния дълг като единно и цялостно задължение. В мотивите към тълкувателното решение ВКС напомня за трайно установената практика, че при разсрочването на едно парично задължение, което по естеството си е еднократно (плащане на цена, връщане на заем), респективно при уговорката плащането да се извършва на вноски с различни падежи, **не се касае за периодични плащания по смисъла на чл. 111, б. „в“ от ЗЗД.**

Главна дирекция „Правна“
към Централен кооперативен съюз:
тел: 02/92 66 848
02/92 66 360
e-mail: coop_pravna@cks.bg